

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5248/2019
12.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Поповић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Миодраг Стевић, адвокат из ..., ради раскида уговора о доживотном издржавању и утврђењу, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5216/19 од 18.07.2019. године, на седници одржаној дана 12.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5216/19 од 18.07.2019. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 3933/18 од 24.12.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је раскинут Уговор о доживотном издржавању закључен дана 25.10.2005.године, оверен пред Првим општинским судом у Београду 3 Р .../... дана 07.12.2005.године, између ВВ и ГГ, обоје из ..., ул. ... број ..., као прималаца издржавања и ББ из ..., као даваоца издржавања. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилац власник непокретности-двособног стана број ..., површине 54,74 м2, који се налази на ... спрату куће, кућни број ..., у ул. ..., постојећи на катастарској парцели број ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи да тужилац то своје право својине упише у јавне књиге. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 218.620,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5216/19 од 18.07.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се раскине Уговор о доживотном издржавању закључен дана 25.10.2005.године, а оверен пред Првим општинским судом у Београду дана 07.12.2005.године у предмету 3 Р .../..., између ВВ и ГГ, обоје из ..., ул. ... број ... као прималаца издржавања и тужене ББ из ... као даваоца издржавања, као и да се утврди да је он власник непокретности-двособног стана број ..., површине 54,74 м2, који се налази на ... спрату куће, кућни број ..., у ул. ..., постојећи на катастарској парцели број ... КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи да тужилац то своје право својине упише у јавне књиге.

Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужилац да туженој плати трошкове првостепеног поступка у износу од 169.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 28.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 87/18) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1, на коју се неосновано указује у ревизији. Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је другостепени суд имао у виду све околности конкретног случаја и чињенично стање које је утврђено у поступку пред првостепеним судом и на расправи пред другостепеним судом и на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучио које чињенице је узео као доказане и за своју одлуку дао јасне, прецизне и образложене разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Према утврђеном чињеничном стању, покојна ВВ (преминула 24.07.2006.године) и пок. ГГ (преминуо 20.07.2008.године) су дана 25.10.2005.године, као примаоци издржавања, закључили уговор о доживотном издржавању са туженом ББ као даваоцем издржавања, који уговор су оверили 07.12.2005.године пред Првим општинским судом у Београду у предмету Р .../... . Наведеним уговором договорено је издржавање ВВ и ГГ, као супружника, а туженој се као даваоцу издржавања оставља у својину стан број ..., у ул. ... број ..., на ... спрату у ..., укупне површине 54,74 м², на коме је ВВ уписана као једини и искључиви власник, с тим да у уговору стоји констатација да је наведени стан стечен у току трајања брачне заједнице прималаца издржавања, по ком основу су они сувласници наведене имовине у једнаким уделитема. У уговору је наведено да је тужена обавезана да доживотно пази, стара се и негује примаоце издржавања, да им набавља лекове, води код лекара, те да их после смрти пристојно сахрани, а да ће јој као накнаду за то издржавање примаоци издржавања после своје смрти оставити у својину предметни стан. Уговором није заснована заједница живљења између прималаца и даваоца издржавања, нити је давалац издржавања обавезана да финансијски помаже примаоце издржавања, али је накнадно успостављена заједница живота између уговарача након што су примаоци издржавања пред Првим општинским судом у Београду поднели тужбу против тужене као даваоца издржавања ради раскида уговора, која је повучена јер је у међувремену између њих успостављена заједница живота. Заједница живота је трајала све до јануара 2008.године, када је покојни ГГ као прималац издржавања пред надлежним општинским органом иницирао управни поступак ради иселења тужене, месец дана

после подношења тужбе у овој парници 27.12.2007. године. Такође је утврђено да је у марту 2008.године покојни ГГ, као прималац издржавања, са овде тужиоцем АА закључио уговор о доживотном издржавању, а дана 10.06.2008.године закључио је писани тестамент пред сведоцима, којим завештањем целокупну своју покретну и непокретну имовину након смрти оставља овде тужиоцу. Тужилац АА је пред Првим општинским судом у Београду након смрти ГГ покренуо оставински поступак у предмету О 2418/08, у ком поступку је признато писмено завештање покојног ГГ од 10.06.2008.године, међутим, наведени поступак расправљања заоставштине је прекинут до правноснажног окончања ове парнице, тако што је тужилац упућен да настави парницу против овде тужене. Тужена се на основу решења Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности Београд 1 од 08.05.2014.године укњижила као власник предметног стана, а против овде тужиоца као туженог покренула је поступак пред Првим основним судом у Београду П 25592/12 ради иселења из стана, који је такође прекинут до правноснажног окончања ове парнице. Из исказа првобитног тужиоца ГГ произлази да су његова пок. супруга ВВ и он ангажовали тужену у октобру 2005.године како би им пружала помоћ, а почетком децембра исте године закључили предметни уговор о доживотном издржавању. Тужена је у почетку њиховог уговорног односа испуњавала уговорне обавезе, међутим, касније своје обавезе није извршавала што је и био разлог да он и супруга против ње поднесу тужбу за раскид уговора, али је тужба повучена јер је тужена са њима засновала заједницу живота, када се са ћерком доселила код њих. Након тога је тужена извршавала обавезе, међутим, после смрти његове супруге дошло је до поремећаја односа између њих, с обзиром да га она финансијски није помагала, већ је то чинио он, да је његова супруга сахрањена средствима које им је уплатио Фонд ПИО, да је она подизала његову пензију на основу овлашћења које јој је дао, тако што је део пензије задржавала за себе, да је рано ујутру одлазила из стана и враћала се касно увече, али да између њега и ње није било неподношљивих односа, већ да му она ништа није пружала, при томе не прецизирајући на шта се то односи, док је из његове изјаве оверене пред Првим Општинским судом у Београду Ов .../... од 13.07.2007.године, утврђено да је он изразио жељу да тужена ББ настави са извршавањем уговорних обавеза из уговора о доживотном издржавању од 07.12.2005.године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио да је тужена обавезу издржавања из предметног уговора о доживотном издржавању извршавала само до смрти ВВ (24.07.2006.године), а након смрти ВВ није наставила да извршава према пок. ГГ, што је основ за раскид предметног уговора о доживотном издржавању, а да је основан тужбени захтев за утврђење права својине тужиоца на спорном стану.

Другостепени суд је на основу члана 383. став 3. Закона о парничном поступку отворио расправу пред другостепеним судом те је извршио оцену изведених доказа на основу члана 8. Закона о парничном поступку, утврдио чињенично стање, и извео супротан закључак о основаности тужбеног захтева, оцењујући да нису испуњени услови за раскид уговора о доживотном издржавању на основу члана 201. став 1. Закона о наслеђивању.

По оцени Врховног касационог суда, неосновано ревидент оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 194. став 1. Закона о наслеђивању прописано је да се уговором о доживотном издржавању обавезује примаоца издржавања да се после његове смрти на даваоца издржавања пренесе својина тачно одређених ствари или каква друга права, а давалац издржавања се обавезује да га, као накнаду за то, издржава и да се брине о њему до краја његовог живота и да га после смрти сахрани. Одредбом члана 201. истог закона прописано је да ако се међусобни односи уговорника из било ког узрока толико поремете да постану неподношљиви, свако од њих може захтевати да суд раскине уговор (став 1), а кад суд изрекне раскид, примаоца издржавања је дужан дати накнаду за примљена давања и услуге (став 2). Одредбом члана 124. Закона о облигационим односима, прописано је да у двостраним уговорима уколико једна страна не испуни своју обавезу, друга страна може ако није што друго одређено захтевати испуњење обавезе или под условима предвиђеним у идућим члановима раскинути уговор простом изјавом ако раскид уговора не наступа по самом закону.

Сходно цитираним одредбама, супротно наводима ревизије, правилан је закључак да је примаоца издржавања, покојни ГГ, раскид уговора о доживотном издржавању засновао на поремећају међусобних односа, као праву личне природе и раскидном услову предвиђеном чланом 201. Закона о наслеђивању, а да потребан висок степен поремећености односа између уговорача за испуњеност овог раскидног услова, према чињеничном утврђењу није био испуњен, као што није био испуњен услов за раскид због неизвршавања уговорених обавеза од стране тужене.

Врховни касациони суд је оценио да је другостепени суд испитао разлоге за раскид уговора о доживотном издржавању како у погледу међусобних односа примаоца и даваоца издржавања, тако и у погледу испуњавања уговорне обавезе од стране даваоца издржавања, и правилно закључио да из изведених доказа не произилази закључак да су између покојног ГГ и тужене односи били поремећени, нарочито не до степена неподношљивости. Чињеница да је пок. ГГ покренуо тужбу ради раскида уговора против тужене и да је ту тужбу повукао након установљавања заједнице живота, се не може сматрати битним показатељем нарушености односа између примаоца издржавања и тужене, већ напротив баш супротно, нарочито због тога што је тужена наставила да извршава уговор као и до тада и још је живела са примаоцима издржавања. С обзиром на овакав закључак, као неоснован се показује и тужбени захтев за утврђење права својине тужиоца на спорном стану, за коју одлуку су дати образложени разлози које прихвата и овај суд. Како су и остали ревизијски разлози, који указују на неправилност побијане пресуде и којима се претежно побија утврђено чињенично стање, неосновани и нису могли утицати на другачију одлуку о овом ванредном правном леку, то их Врховни касациони суд, сходно члану 414. став 2. ЗПП неће детаљно образлагати јер се образлагањем пресуде којом се ревизија одбија не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права.

Врховни касациони суд је на основу изложеног оценио да ревизија тужиоца није основана па је одлучио као у изреци на основу Закона о парничном поступку.

На основу изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић